CZĘŚĆ XLV — № 19. ROK 23 — (1852.)

# TYGODNIK
## PETERSBURSKI.
### GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{11}{23}$ MARCA

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{10}{22}$ MARCA.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI, w Wydziale Wojskowości, z dnia 4 Marca, Plac-major twierdzy Nowogeorgjewska, liczący się w armii pułkownik *Sorokin 2*, podniesiony zostaje do rangi Jenerał-majora i uwolniony od służby z mundurem i pensyą całkowitej gaży; zostający przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie, liczący się w jeździe i w pułkach Konno-muzułmańskich Jenerał - major *Kutkaszyński*, otrzymuje urlop za granicę, do Arabii, na półtora roku.

*Rozkaz dzienny* CESARSKI, *z dnia 27 Lutego, w Wydziale służby Cywilnej.*

(Ciąg dalszy.)

W Gubernii Wileńskiej, w Wydziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zostają podniesieni za wysługę lat, do rang: Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni: Buchhalter Kancellaryi Gubernatora Cywilnego *Bielawski*, Rządu Gubernijalnego: Exekutor *Wysokiński* i Pomocnik Naczelnika Stołu Redakcyi Gazety *Lipiński*, Pomocnik Naczelnika Stołu Urzędu Powsz. Opieki *Kowalewski*, Kuratorowie magazynów zapasowych zboża, w powiecie Oszmiańskim: *Jankowski*, *Staniewicz* i *Łojba*, Sądów Ziemskich Oszmiańskiego, Starszy niezmienny Assesor *Jakubowicz*, Sekretarze: Lidzkiego *Garbowski* i Dzisieńskiego *Racyborski*, Dozorcy Okręgowi w powiatach: Dzisieńskim *Niemczyrowicz* i Wileńskim *Hołub;* Sekretarze (Письмоводители): Wileńskiego Lekarsko-Policyjnego Komitetu *Pławski 1*, tamecznej Policyi miejskiej *Jasieński*, Dozorcy okręgowi w powiatach: Lidzkim *Mizgier* i Wileńskim *Sadkowski*, Nadzorca zamku więziennego Trockiego *Herman* i Ekonom Szpitalu «Sawicz» *Pławski 2;* Kancelliści (Канцелярские Чиновники) Kancellaryj: Wileńskiego Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Kowieńskiego Jenerał-Gubernatora *de Ramer*, *Kulikowski*, *Bibikow* i *Łopaciński*, Cywilnego Gubernatora: *Ukryn*, *Januszkiewicz 1*, *Bluss*, *Januszkiewicz 2* i *Zdanowicz*, Rządu Gubernijalnego: *Iwicki*, *Suryn 1* i *Suryn 2*, Kancellaryi Marszałka powiatowego Święciańskiego *Chalecki* i *Niewiarowicz;* — Otrzymują rangę Rejestratora Kollegialnego, Pomocnicy: Naczelnika Stołu rewizyjnego w Rządzie Gubernijalnym *Jundziłł* i Buchaltera Urzędu Powsz. Opieki *Gojżewski*, Kurator zbożowych zapasowych magazynów powiatu Święciańskiego *Polkowski*, Sądów Ziemskich Oszmiańskiego Sekretarz *Florkowski*, Naczelnicy Stołu: *Sulkowski*, Święciańskiego *Paszkowski* i *Racyborski*, Wileńskiej Policyi miejskiej Naczelnik Stołu *Swiderski*, Dziennikarz *Borejsza*, Dozorcy kwartałowi *Wierzajski*, *Pomorski* i *Nieciecki;* Sekretarze: *Iwanowski;* Dozorcy okręgowi w powiatach: Wileńskim *Szyszło* i *Dobrowolski*, Wilejskim *Olecki*, Lidzkim *Szabłowski*, Trockim *Piotrkowski* i Dzisieńskim *Zasztowt*, pełniący obob. Sekretarza i Buchaltera Szpitalu żydowskiego Wileńskiego *Jabłoński;* Kancelliści: Kancellaryi Wileńskiego Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Kowieńskiego Jenerał Gubernatora *Trzeciak 1*, *Trzeciak 2*, *Teresani*, *Rodziewicz*, *Ołtarzewski*, *Prątnicki* i *Mokrzecki*, Rządu Gubernijalnego: *Daniszewski*, *Leonowicz*, *Michniewicz*, *Wziembło*, *Zieleniewski*, *Szyszko*, *Pochwisniew*, *Botdziewicz*, *Łokuciejewski*, *Dmochowski* i *Węcławowicz*, Zgromadzenia Deputackiego Szlacheckiego: *Fedorowicz* i *Dunaj;* Kancelryj Marszałków powiatów: Wilejskiego *Czeczott*, Święciańskiego *Rajuniec* i Lidzkiego *Czernicki*, Wileńskiego Inspektorstwa Wydziału Aptekarskiego *Ibiański*, Kancellaryi tamecznego Policmejstra *Urbanowicz*, Wileńskiej miejskiej Policyi *Baliński* i *Jeśman*, Kantorów szpitali: «Sawicz» *Raksimowicz*, i Wileńskiego żydowskiego *Skalski*.

(*D. c. n.*)

— Przez takież Rozkazy dzienne Cesarskie z dnia 28 Lutego, Pomocnik Kuratora Okręgu naukowego Moskiewskiego, Radzca Stanu *Murawjew*, mianowany pełniącym obowiązki Cywilnego Gubernatora Kostromskiego; Cywilny Gubernator Władimirski, Rzeczywisty Radzca Stanu *Zarin*, otrzymuje na własną prośbę uwolnienie od tego urzędu, z zaliczeniem do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;—4 Marca, otrzymują uwolnienie od służby na własną prośbę, Zarządzający osobną Kancellaryą Ministerstwa Skarbu Radzca Tajny *Kranichfeldt* i Tobolski Gubernator Cywilny, Rzeczywisty Radzca Stanu *Engelke;* Prezes Tomskiej Izby Skarbowej, Rzeczywisty Radzca Stanu *Prokofjew*, mianowany Tobolskim Cywilnym Gubernatorem; — 6 Marca, Rzeczywisty Radzca Tajny hrabia *Uwarow*, otrzymuje na własną prośbę uwolnienie od zarządu wydziałem uczebnym w Instytucie Petersburskim św. Katarzyny Wychowania panien szlachetnych; mianowany Członkiem Towarzystwa zawiadującego takowém wychowaniem Radzca Tajny xiążę *Szyriński-Szychmatow*, z pozostaniem Zarządzającym wydziałem uczebnym w Instytucie Patryotycznym, wraz z Elizawetińską szkołą i z uwolnieniem od takichże obowiązków w Pawłowskim Instytucie; Radzca Tajny *Norow*, mianowany Członkiem wydziału uczebnego Rad Instytutów św. Katarzyny i Pawłowskiego.

— Przez Reskrypt Cesarski, z d. 23 Lutego, N. Cesarz Jmć raczył nadać order Św. Stanisława 1 klassy, P. *von Pommer Esche*, Radzcy Tajnemu Finansów Krolewsko-Pruskiej służby.

— N. Cesarz Jmć raczył mianować Archimandrytę klasztoru Dawidgoredżijskiego, *Jana*, Biskupem Goryjskim, Wikarym eparchii Gruzyjskiej.

— Zdaniem Rady Państwa, które N. Cesarz Jmć raczył w dniu 6 Lutego b. r. Najwyżej zatwierdzić, Adam, Jakub i Bazyli *Fujarscy* przywróceni zostają do dawnego przódków ich szlacheckiego stanu, i zapisani do 1 części Xięgi genealogicznej, a dwaj pierwsi wyłączeni ze spisów ludności podatkującej.

## KRÓLESTWO POLSKIE.

*Warszawa, 12 Marca.*

Rozkazem Cesarskim, pułkownik Redik, pełn. obow. dowodzcy Zawichostskiej Straży pogranicznej; oraz Podpułkownicy Karier i Michałowski, pełn. obow. Dowodzców brygad Kaliskiej i Wierzbołowskiej, zatwierdzeni zostali w rzeczonych Dowództwach.

— Najjaśniejszy Pan, w skutek uznania Rady Kawalerskiej orderu Św. Jerzego, mianować raczył kawalerami tegoż orderu 4 klassy. Kapitanów: Karola Burger i Edwarda Flissa, Naczelników komend Żandarmskich Opoczyńskiej i Bialskiej, oraz Ilję Dubrowo, Naczelnika komendy Inwalidów w Suwałkach.

— Pomocnik Sekretarza Biblioteki Głównej Okręgu Naukowego Warszawskiego, Franciszek Sobieszczański, mianowany został Cenzorem Młodszym w Komitecie Warszawskim Cenzury, z pozostawieniem przy dotychczasowych obowiązkach.

—

Na oryginale własną J. C. Mości ręką napisano:
*«Ma być według tego.»*

w Petersburgu, dnia 16 Stycznia 1852 roku.

Zdanie Rady Państwa.

Rada Państwa, w Departamencie Spraw Królestwa Polskiego, rozpoznawszy, przedstawiony przy raporcie, złożonym N. Panu, przez 10 Departament Rządzącego Senatu, wyrok tegoż przeciwko Alexandrowi Umińskiemu, byłemu podoficerowi pułku Gruzińskiego grenadyerów, w randze Rejestratora Kollegialnego dymissyonowanemu, i uznając podsądnego Umińskiego winnym kradzieży rzeczy i pieniędzy u Jana Przedpełskiego dokonanej, niemniej obelg straży więziennej wyrządzonych, znalazła wyrok 10 Departamentu Rządzącego Senatu, którym tenże Umiński skazany został na utratę praw i przywilejów, wymienionych w artykule 46 Kodexu Kar, i na zesłanie do gubernii Tomskiej lub Tobolskiej na mieszkanie, uzasadnionym i z prawami zgodnym. Wszelako mając na względzie uwagi przez Dyrektora Głównego Sprawiedliwości przełożone, a przez Radę Administracyjną i Ministra Sekretarza Stanu podzielane, że Umiński popełnił kradzież bardziej z lekkomyślności, aniżeli ze złym zamiarem, że za poprzednią służbę zaszczycony był rangą i znakiem honorowym orderu wojskowego, że zostaje pod aresztem przeszło od lat trzech i zaniosł prośbę o ułaskawienie, Rada Państwa uznaje i z swojej strony możność wstawienia się do łaski Monarszej, za złagodzeniem wyrzeczonej przeciw Umieńskiemu kary.

W skutek czego Rada Państwa *objawiła zdanie:* los podsądnego Alexandra Umińskiego przedstawić wypada na wzgląd Najwyższy, z wnioskiem, czyliby nie podobało się J. C. Mości Najmiłościwiej rozkazać, po pozbawieniu Umińskiego zgodnie z wyrokiem Senatu, praw i przywilejów wymienionych w artykule 46 Kodexu Kar, uwolnić go od zesłania na mieszkanie do Syberyi i oddać do służby wojskowej za żołnierza, z prawem wysługi.

Prezes Rady Państwa
(podpisano) Xiążę *A. Czernyszew.*
Zgodno z oryginałem:
Sekretarz Państwa (podpisano) *Bachtin.*
Za zgodność, Minister Sekretarz Stanu,
Radzca Tajny (podpisano) *Ig. Turkul.*

# WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

## NIEMCY.

DREZNO, *10 Marca.* JJ. CC. WW. Wielcy Xiążęta Mikołaj Mikołajowicz i Michał Mikołajowicz przybyli tu w przeszłą Niedzielę, 7 Marca, i wysiedli w pałacu, gdzie z rozkazu Króla Jmci przygotowane były pokoje dla Wysokich

podróżnych. Po przepędzeniu tu dni czterech, po zwiedzeniu osobliwości stolicy i dokonaniu wycieczki do twierdzy Königstein, Wielcy Xiążęta odjechali wieczorem, 10 Marca, do Wiednia przez Pragę. W tém ostatniem mieście JJ. CC. Wysokości zamierzali odwiedzić NN. Cesarza Jmci Ferdynanda i Cesarzowę Jmć, Jego Małżonkę, i niezwłocznie potém udać się do Wiednia, gdzie mieli stanąć 12 Marca.

WIEDEŃ, *9 Marca.* Oczekują tu na jutro przybycia Cesarza Jmci. Poseł Rossyjski baron Meyendorff wrócił już tu z Wenecyi.

— Rozmaite ważne środki, tyczące się Marynarki Austryackiej, zostały przedsięwzięte w skutek podróży N. Pana do Włoch. Brat Cesarski, mianowany kapitanem *Bellony*, okrętu świeżo spuszczonego i na którym J. C. Wysokość dokona dawno zamierzaną podróż do Rio-Janeiro. Innym dekretem nakazane wzniesienie w Muggia arsenału wspaniałych wymiarów i zbudowanie dwóch nowych fregat, z których każda będzie uzbrojona 35 działami zwyczajnemi i 2 paixhansami. Z okrętem *Bellona* od 54 i *Novaro* od 44 dział, te fregaty będą jednemi z największych statków Marynarki Austryackiej.

— Donoszą z Wiednia że hrabia z hrabiną de Chambord wyjadą 8 Marca z Frohsdorff do Wenecyi, gdzie JJ. KK. Wysokości zabawią do Maja.

*Wiedeń, 12 Marca.* (Przez telegraf.) Dziś Cesarz Jmć przybył do tutejszej stolicy w powrócie z podróży po Włoszech.

(Drogą nadzwyczajną.) JJ. CC. Wysokości WW. Xiążęta Mikołaj i Michał Mikołajewicze, którzy dziś rano opuścili Pragę pociągiem nadzwyczajnym, przybyli do Wiednia wieczorem w doskonałém zdrowiu. Wielki Ochmistrz Cesarski, xiążę Karol Lichtenstein, Dowodzca 1 armii hrabia Wratislaw, i władze wojskowe stolicy oczekiwali na JJ. CC. Wysokości na stacyi drogi żelaznej.

*Triest, 7 Marca.* Wczora Cesarz Jmć przyjmował na prywatném posłuchaniu wyższe Zwierzchności miasta, a wieczorem był w teatrze. Dziś, obejrzawszy arsenał i koszary wojskowe, Cesarz wsiadł na statek parowy *Volcano*, w zatoce Muggia, gdzie stała na kotwicy eskadra austryacka, z 15 okrętów, i rozkazał jej wykonać rozmaite manewra wodnodze Triestskiej. Około godziny 7, Cesarz wrócił do Triestu.

BERLIN, *14 Marca.* Izby Prawodawcze postępują śpiesznie w rozbiorze przedstawionych projektów, i celniejsze z nich, tyczące się zmian w Konstytucyi, przychodzą do końca.

— Rząd wyznaczył Radzcę Szkolnego, xiędza *Mencke*, kapelanem jeneralnym żołnierzy - katolików. Obowiązkiem jego jest pilnie czuwać, iżby wszystko co się tycze obrzędów wiary katolickiej, ściśle było wypełniane w obozach. Posada ta całkiem jest nowa i Rząd tworząc ją, chciał pokazać, iż pragnie ustanowić doskonałą równość między obu wyznaniami. X. Mencke będzie miał rezydencyą w Berlinie i zostanie zapewna wyniesiony na godność Biskupią.

KARLSRUHE, *1 Marca.* Dowiadujemy się, że w skutek ugody zawartej między Rządami Pruskim i Wielkiego Xięztwa Badeńskiego, pierwiastkowe poszukiwanie Pruss, za koszta pomocy wojskowej, danej Wielkiemu Xięztwu w czasie ostatniego powstania, wynoszące 2 miljony 600,000 talarów, zmniejszone zostało do 1,500,000 talarów i że tę summę Rząd Pruski już sobie wypłacił, zatrzymując część, która przypadała na Baden z dochodów Związku Celnego (Zollwerein.)

## ANGLIJA.

LONDYN, *10 Marca.* Korrespondencye z Londynu dają przeczuć ważne przekształcenie dotychczasowego stanu partyj w Anglii. Pod wodzą sira James Graham tworzy się nowe groźne stronnictwo, czyli raczej koalicya stronnictw, złożona z Peelistów, Radykalistów, Katolików Irlandskich, i Whigów, nie należących do tak nazwanych Rodzin Rządowych, pod chorągwią wolnego handlu i reform politycznych. Ta koalicya zamierza walczyć otwarcie i bez żadnych układów za równo przeciw Gabinetowi Torysowskiemu, jako i przeciw stronnictwu Whigów Arystokratów, których Głową jest były Pierwszy Minister, lord John Russell.

— Piszą z Londynu do jednej Dublińskiej Gazety, że Margrabia Lansdowne i lord John Russell byli wzywani do Królowej, do pałacu Buckingham. Następnie lord Russell widział się z P. Villiers i wyraził życzenie, iżby ten deputowany wstrzymał się od podania zamierzanego wniosku (oświadczenie Izby Gmin, iż nigdy nie pozwoli na żadne cło od zboża), który od razu obaliłby nowy Gabinet. P. Villiers nie dał żadnego wyraźnego zobowiązania, przyrzekł tylko porozumieć się ze swém stronnictwem, (Ligą anti-celną Manchesterską). Wszakże, zdaje się rzeczą pewną, że nowe Ministerstwo nie będzie na samym wstępie turbowane i że przeciwne partye dadzą uchwalić zwykły bill o buncie (Mutiny bill) i podatki.

— Sir Stratford Canning spodziewany tu jest z Konstantynopola. Ofiarują mu Poselstwo w Paryżu i godność Para. Jeżeli przyjmie, lord Cowley zajmie jego miejsce w Stambule.

*Londyn, 11 Marca.* (Przez telegraf.) Wczora u Lorda Johna Russell było wielkie zgromadzenie, przeszło z 78 Członków Parlamentu, między któremi widziano dawnych Ministrów, oraz PP. Cobden, Hume, Bright, Gibson, Villiers. Zgodzono się na to, że w przyszły Poniedziałek, (15 Marca), będą uczynione zapytania Ministrowi Skarbu i jeżeli odpowiedź nie będzie zaspokajająca, ktokolwiek z członków wniesie albo oświadczenie Izby, że *Gabinet nie posiada jej zaufania*, albo odłożenie uchwały podatkowej do sześciu miesięcy, (czyli odmowienie podatku), a to, iżby zmusić Gabinet do rozpuszczenia Parlamentu.

## FRANCYA.

PARYŻ, *10 Marca.* Monitor dzisiejszy ogłasza rozmaite Dekreta, modyfikujące i zmieniające dotychczasowe urządzenia, tyczące się Wydziału Oświecenia, przekształcające Radę Najwyższą Wychowania publicznego i Inspekcyą jeneralną.

Wstęp do jednego z tych Dekretów brzmi następnie: «Wprzód nim postanowione będzie nowe prawo, mające zreorganizować Wydział Oświecenia Narodowego, rzeczą jest konieczną od dziś już zastosować zasady, zdolne przywrócić porządek i hierarchiją w Korporacyi nauczającej.»

— Podług *Presse*, wyprawa stanowcza, zamierzana przeciw Kabylom, którą miał dowodzić osobiście Jenerał de St. Arnaud, opuściwszy tymczasowo Ministerstwo Wojny, odłożona została na czas późniejszy.

— Członkowie nowego Zgromadzenia przybierają urzędowe nazwanie Deputowanych Ciała Prawodawczego (Députés au Corps Législatif.)

— Przedwczora wyprawiony został z twierdzy Ivry, przez Brest, nowy transport od 160 zesłańców do kolonij karnych Kayenny i Lambessa.

— Broszura, zawierająca usprawiedliwienie Dekretów Konfiskacyi dóbr Rodziny Orleańskiej, ułożona i wydrukowana z rozkazu Rządu w liczbie 200,000 exemplarzy, została rozdana bezpłatnie po prowincyach.

*Paryż, 11 Marca.* (Przez telegraf.) Dziś: 5-procentowe 103 franki 35 centimów — 3-procentowe 68 fr. 25 cent.

— W prowincyi ostatni z ubogich, żebrak wiejski lub miasteczkowy, kiedy umrze, pochowany bywa po chrześciańsku, dzwony po nim dzwonią, xiądz odprowadza zwłoki na miejsce spoczynku, odmawia pacierze i poświęca mogiłę. W Paryżu śmiertelność roczna jest 12 do 13,000 osób, w roku 1850 wyniosła 12,851 osób. Z tej liczby 6,033 zmarli, byli pochowani bez żadnego obrzędu religijnego. Ten opłakany stan rzeczy, którego trwanie ani w moralnym ani w politycznym względzie dalej cierpianém być nie może, teraz ustanie. Z natchnienia Prezesa Rplitej i Arcybiskupa Paryskiego, Prefekt Sekwany wniosł na Radę Municypalną projekt, którym do każdego smętarza Stolicy wyznacza się po dwóch kapelanów, wyłącznie na to, iżby towarzyszyli bezpłatnym cugom pogrzebowym i święcili mogiły osób, tym sposobem chowanych. Ci xięża będą mieli mieszkania w domach Administracyi smętarzów i mają sobie zapewnioną osobną od miasta płacę. Mają oczekiwać u bramy na przybywające pogrzeby ubogich, poprzedzani krzyżem, odprowadzać ciała do mogiły, pokrapiać ją wodą święconą i odmawiać przepisane od Kościoła modlitwy. Rada przyjęła ten projekt i udzieliła potrzebne summy.

— Jenerał Cavaignac nie przyjmuje urzędu deputowanego na Izbę Prawodawczą i przesłe Prezesowi Rplitej dymissyą, z powodu niemożności złożenia wymaganej przysięgi.

— Zapewniają, że wkrótce będzie uorganizowany Wydział Łowiectwa. Xiążę de Wagram wymieniany już jest jako przyszły Wielki Łowczy, jakowy urząd pełnił za Cesarza Napoleona ojciec Xięcia, marszałek Berthier.

— Xiężna d'Orléans, matka Hrabi Paryża, która dotąd była jedyną przeszkodą do porozumienia się wzajemnego dwóch gałęzi Domu Burbonów, obstając bezwarunkowo za prawem wyłącznem syna swego do tronu Francyi, ustąpiła nakoniec i zgodziła się na osobiste spotkanie z Hrabią de Chambord. Sądzą że zjazd dwóch pretendentów, którzy chcą sobie podać ręce, będzie miał miejsce u jakichkolwiek wód niemieckich, np. w Ems.

— Słychać że Prezes Rplitej wydać ma Dekret, w którym się zastrzega, że przedmioty, urządzone Dekretami Prezesowskiemi, nie mogą przypadać pod rozbiór sądownictwa. Tym sposobem wyprowadzenie processu Rodziny Orleańskiej przeciw konfiskacyi jej majątków, stanie się niepodobném.

*Paryż, 11 Marca.* (Drogą zwyczajną.) Zapewniają że P. de Persigny opuści portfel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i że miejsce jego zajmie Prefekt Departamentu du Rhône, P. de Vincent. Niewiadomo jeszcze jakie będzie nowe przeznaczenie P. de Persigny.

— Podług korrespondencyj z Paryża, Prezes Bonaparte ma zamiar otworzyć sessye Senatu i Ciała Prawodawczego, zebrawszy te dwie Władze Stanu w swoim pałacu Tuileries. Pierwszy to będzie w historyi krajów konstytucyjnych przykład, iż Władza Prawodawcza odda pierwszą wizytę urzędową Władzy Wykonawczej.

— Arcybiskup Reims'ki, X. Gousset, którego radził się Prezes Rplitej we względzie reorganizacyi Wydziału Oświecenia, nie był za tém, iżby Wychowanie publiczne oddawać w monopolium władzy Duchownej; światły Prałat sądził, że taka wyłączność, w obecnym kierunku umysłów, więcejby mogła przynieść szkody niż pożytku dążeniu religijnemu, wzbudzając niechęci i oppozycye. Zdanie Arcybiskupa przemożnie wpłynęło na zmodyfikowanie rozmaitych, za nadto wyłącznych urządzeń nowej organizacyi.

— Ostateczne uzbrojenie Paryża, uchwalone jeszcze w roku 1848, czynnie się posuwa i liczba dział tak w fortach oddzielnych, jak i w pasie szańcowym (enceinte continue), wynosi już do 6,000.

— Umarł w Paryżu, po długiej chorobie, P. Armand Marrast, który tak wielką grał rolę w ostatnich przewrotach Francyi, jako Mer Paryża, a potém Prezes Zgromadzenia Konstytującego.

— Rząd odebrał wiadomość o przybyciu na miejsce przeznaczenia P. Bourboulon, Sprawującego interessa Francyi w Chinach. Rezydencya jego będzie w Makao.

## WŁOCHY.

TURYN, *5 Marca.* Wczora nowa sessya Parlamentu została zagajona osobiście przez Króla Jmci.

*Turyn, 6 Marca.* (Depesza telegraficzna odebrana w Berlinie.) Izba Deputowanych obrała Prezesem P. Pinelli a Vice-prezesami PP. Pratazzi i Benso.

Dekretem Królewskim podany został do wykonania traktat handlowy Sardynii z Austryą.

Minister Skarbu przedstawił ośm projektów do prawa, w tej liczbie traktat handlowy ze Szwecyą i ugodę dodatkową handlową z Francyą.

## HISZPANIJA.

MADRYT, *4 Marca.* Wczora o godzinie 3 po południu Nuncyusz Papiezki udał się do pałacu dla wręczenia Królowej Jmci bogatych szat i strojów dziecinnych, pobłogosławianych przez Ojca świętego i przysłanych w darze dla nowonarodzonej Xiężniczki Asturyj. Obrzęd odbył się zwielką uroczystością.

Nuncyusz, wręczając Królowej wyprawę purpurorodnego niemowlęcia, miał w imieniu Papieża mowę pełną namaszczenia i miłości ojcowskiej.

Królowa odpowiedziała z głębokiem czuciem, wyrażając ufność w Opatrzności, iż i na przyszłość nieodmowi jej swej opieki, jakiej dała dowod w świeżo odwróconém niebezpieczeństwie.

— Spisek Karlistowski, odkryty w Walencyi, ma rozgałęzienia w innych częściach kraju. Stronnicy fanatyczni Hrabi de Montemolin bardzo są czynni, ale Rząd czuwa nad ich każdym krokiem, i na teraz przynajmniej fakcya ta żadnej nie wzbudza obawy.

*Madryt, 5 Marca.* Korrespondencye z Hawany donoszą, że Rząd wyspy Kuba otrzymał wiadomości o nowej napastniczej wyprawie, gotującej się na tę bogatą kolonija. Kapitan jeneralny przedsięwziął najdzielniejsze środki obrony i piraci, którzyby się pokusili wylądować, będą przykładnie ukarani.

## GRECYA.

W Korrespondencyi z Aten, ogłoszonej przez gazetę Pruską, czytamy: «Rozporządzenie rugujące z kraju wychodzców polskich, w części już dawniej przyprowadzone do skutku, rozciągnięte zostało 26 Lutego do wszystkich tego pochodzenia wychodzców, których zostawało jeszcze w Grecyi 37. Zapewniają że wprędce zostaną też wygnani wychodzcy włoscy.

## NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOSCI.

TRIEST, *9 Marca.* Wczora wieczorem przy capstryku muzyka wojenna wykonywała na cześć J. C. W. W. X. Konstantyna Mikołajowicza hymn narodowy Rossyjski. O wpół do 11, Cesarz odprowadzał Wielkiego Xięcia na okręt parowy *Władimir*, który tejże nocy odwiozł J. C. Wysokość do Wenecyi. Dziś, Cesarz znowu odbywał w zatoce Triestu manewra morskie.

PARYŻ, *12 Marca.* Dekret, o zmianie sędziów z powodu podeszłego wieku, zaczął już być wykonywanym. Monitor dzisiejszy zawiera wiele dymissyj dawnych i mianowań nowych urzędników w wydziale sądowniczym.

— Pogłoski o Zjednoczeniu się obu gałęzi Domu Burbonów nabierają coraz większej pewności. Między temi dwiema Rodzinami ma być zawarty urzędowy traktat, w skutek którego naprzód Xiążę de Nemours uda się do Hrabi de Chambord do Frohsdorff, a następnie Hrabia ma się zjechać z Królową Maryą Amalija, wdową po Ludwiku Filippie, w Claremont, w Anglii, albo w Neapolu.

— Zapewniają że wydane będzie urządzenie, iż członkowie Ciała Prawodawczego nie będą mogli wybierać sobie miejsc w Izbie w taki sposób, iżby utworzyć grupy według swoich politycznych opinij, ale będą uszykowani według porządku alfabetycznego. Tym sposobem uświęcone wyrazy: Prawa strona; Lewa strona, Prawy i Lewy Srodek, Lewa i Prawa końcowa i t. p. wygluzowane zostają ze słównika Parlamentowego francuzkiego. Ludzie zdrowomyślący, kiedy przypominają, że te to właśnie Lewe i Prawe strony były źródłem wszystkich przewrotów jakie tak nagle w ostatnich czasach następowały po sobie we Francyi, nie żałują bynajmniej tej straty.

— Podług listów z Hiszpanii nowe powstanie karlistowskie bliskie jest wybuchnienia wszędzie, gdzie się znajdują ludności tego stronnictwa. Już gazety doniosły o częściowych powstaniach, szczególniej w Walencyi, gdzie mało jest siły zbrojnej, a pomnożyć jej niemożna, bez ogołocenia Aragonii, która niemniej pod tym względem jest niebezpieczną. Pomimo wszystkiego co było głoszono, nie można nie pomyśleć teraz, że był pewny stosunek między zamachem Merino i temi poruszeniami, zwłaszcza gdy się zważy, że od chwili tego zamachu uwięziono przeszło 200 osób z pobudek politycznych.

LONDYN, *12 Marca.* Przedwczora Dwór wyjechał na wyspę Wight.

— Ligę robotników, którzy niechcieli pracować po warstatach a potworzyć zakłady i fabryki, którychby sami byli zarazem właścicielami, można uważać za ideę umarłą. Prze-szło już 7,000 robotników wróciło do dawnych warstatów. Tym czasem z rachunków stowarzyszenia pokazuje się, że z kassy wydatkowano 10,000 funt. sterl. bez żadnego innego skutku, prócz zubożenia o tyleż tych co do składki należeli. Wszyscy cieszą się że Anglija przebyła już, jakby jaką ospę, tę spółczesną utopiją i że ze swym zdrowym rozsądkiem tak małym kosztem opłaciła swe doświadczenie.

*Korfu, 3 Marca.* Lord Wielki Kommisarz otworzył sessyą Parlamentu Jońskiego. Hrabia Candian Roma, mianowany Prezesem Senatu.

*(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)*

# WIADOMOŚCI ROZMAITE.

6 Marca odbył się w Paryżu pogrzeb Pani Zofii *Gay*, autorki zaletnie znanych romansów i kilku oper, do których sławny Paër dorabiał muzykę. Żona P. Emile Girardin jest córką nieboszczki i była znana w literaturze pod imieniem Delfiny Gay. W ostatnich czasach nic nie pisała pod swojém imieniem, zajmując się feljetonami do gazety *Presse*, którą mąż jej wydawał przed swém z Francyi wygnaniem.

* * *

Potwierdziła się wiadomość o małżeństwie sławnej śpiewaczki Jenny Lind. Wyszła ona w Boston (w Ameryce), za młodego, 26 letniego pianistę P. Othona Goldschmith, który, lubo jest synem izraelity, bogatego kupca Hamburgskiego, wychowany został w religii reformowanej. Panna Lind poznała się poraz pierwszy ze swym małżonkiem w Londynie i namówiła go do puszczenia się z nią w podróż do Ameryki, dla akompanjowania jej do śpiewu. Pani Goldschmith kupiła przepyszną willę w Round-hill, pod Northampton, w stanie Massachussets, gdzie młode małżeństwo zamierza zabawić znaczny przeciąg czasu przed powrotem do Europy.

* * *

W tej chwili w Paryżu zajmują się urządzeniem na Sekwanie parowych omnibusów w rodzaju tych, jakie chodzą po Tamizie i które mają przewozić passażerów z Bercy do Grenelle. Będą też po drodze zbudowane stacye. Omnibusy te zaczną krążyć na przyszłą wiosnę.

* * *

W roku przeszłym 1851 przywieziono do Anglii, z rozmaitych krajów stałego lądu, 115,526,236 jaj i samo tylko cło od tego towaru wyniosło 42,149 funtów sterlingów, (1,053,725 franków.) W roku zaprzeszłym przywieziono było tylko 100,680,000 jaj.

* * *

Z processu toczącego się w Paryżu, w Sądzie kryminalnym, dowiadujemy się, że dwaj zbiegi z galer, Ménager i Mousselle, ukrywający się czas jakiś w Paryżu, a dziś pojmani przez policyą Bezpieczeństwa, wynaleźli byli nader dowcipnie obmyślane narzędzie, za pomocą którego, bez żadnej trudności i najmniejszego odgłosu, wyjmowali najmocniejsze kraty z drzwi i okiem, tak iż ten środek ostróżności, poczytywany zwykle za zupełnie zabezpieczający od zewnętrznych złodziejów, dla nich był nieznaczącą przeszkodą. Szczęściem narzędzie wzięte jest razem z temi którym służyło i sekret wynalazku pozostaje niewyjawionym.

* * *

Gazety Paryskie donoszą, że światło elektryczne nabiera wielkiej wziętości w tej stolicy, najwykwintniejsze i najbogatsze magazyny są już niém oświetlone, a od dni kilku teatr Ambigu Comique używa elektryczności do oświetlania gmachu swego zewnątrz. Rodzaj wielkiej latarni z prądem tego pierwiastku, umieszczonej na terrasie dotykającym facyaty teatru, zaciera okoliczne płomyki gazowe i wspaniale oświeca nietylko przestrzeń w promieniu samego gmachu, ale i ulicę Bondy i bulwar na znaczną metę.

* * *

Po 1 Stycznia bieżącego roku, liczba Policyantów (Policemen) w Londynie wynosi 5,519 osób. Utrzymanie Policyi w Stolicy kosztowało Rządu w ubiegłym roku 422,299 funt. sterl. (10 miljonów 557,225 franków). Kommisya Wielkiej Wystawy Przemysłowej, zapłaciła Policyi Londyńskiej, za służbę i nadzor w Palacu Kryształowym, 17,426 funt. sterl. (435,650 franków).

* * *

Sławny pisarz Silvio Pellico umieścił w gazetach list, którym zaprzecza rozszerzonej pogłosce, (którąśmy też powtorzyli), o zawartém przez niego małżeństwie z margrabiną Faletti de Barolo.

* * *

W gazecie wychodzącej w Lile czytamy: «Nader ciekawy fakt daje się w tej chwili postrzegać; jest to rodzaj szału emigracyjnego, z jakim ludności niemieckie puszczają się na drugi koniec świata w pogoń za fortuną. Mówiliśmy już dawniej o bandach wychodzców, które, z Baden, Wirtembergu i Bawaryi nad-Reńskiej, drogi żelazne dostawują do portów, dla wysłania do Ameryki; ten ruch coraz bardziej wzrasta i obecnie nie masz prawie dnia, żeby przez nasze miasto nie przejechało 400 do 500 wychodzców. Kiedy w przeszłym 1851 przeszło w ogóle tędy 9,287; w bieżącym, od 1 Stycznia, liczba ich wyniosła już 3,000. Ci ludzie mówią, że są tylko przedgońcami innych emigrantów niemieckich, którzy w tej chwili zajęci są spieniężaniem swych nieruchomości i których liczba wyniesie do 200,000 osób. Rzecz godna uwagi, że prawie wszyscy ci wychodzcy mają pewny majątek i skazują się na dobrowolne wygnanie nie z żadnej konieczności, szukając sposobu do życia, ale w widokach *zbogacenia się.*

* * *

Jeden agronom Belgijski podaje do wiadomości powszechnej, jako sposób nieomylny zapobieżenia chorobie kartofli, iżby kartofle sadzić nie inaczej jak w Kwietniu (*) i wybierać do sadzenia takie główki, które nie puściły jeszcze rostków, to jest w których wegetacya bynajmniej się nie objawiła.

* * *

Zapewniają iż, na rok przyszły 1853, urządzona będzie w Paryżu wystawa płodów Przemysłu całego świata, na wzór takiejże Londyńskiej. Szczegoły i warunki tej wystawy będą ogłoszone w ciągu tej jeszcze wiosny.

* * *

Mieszkańcy miasta Cleveland, w Ohio, jednym ze Stanów Zjednoczonych, zostali przerażeni odkryciem kilku trupów, w jednej studni, należącej do Kollegium homeopatycznego. Trupy zostały poznane, uderzono na gwałt we dzwony i pospólstwo oblęgło szkołę. Wyznaczono Komitet śledczy; w chwili odejścia ostatniej poczty lud był panem zakładu, który po dwakroć usiłował spalić. Siła zbrojna została wezwana i miasto zostawało w największém poruszeniu.

* * *

Czytamy w gazetach Wschodnio-indyjskich: «Skarb kraju Nizam, na opłatę długu swego kompanii Wschodnio-indyjskiej, dał dyament nieszlifowany wielkiej wartości. Waży on 400 karatów. Po dyamencie Brezylskim jest on największy, gdyż i *Gora Światłości* (Koh i nur) ma tylko 300 karatów. Dyament Nizamski nie może być oszlifowanym na brylant, tak, iż nawet po tej operacyi, nie wiele straci ze swej wagi i objętości. Jakkolwiek bądź, fakt ten dowodzi, jak Nizam'owi chodzi, o utrzymanie dobrego porozumienia z Kompanią i jak wielce troskliwy jest o swą dobrą sławę rzetelności.

(*) Rozumnie się w klimacie Belgii.

Позволяется печатать. 10 Марта 1852 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.